
[2015-37-RE](#)

CAUSA 2015-37-RE

(Andrade c/ CASS)

Número de registre 423-2015. Recurs d'empara

Aute de l'11 de gener del 2016

BOPA núm. 8, del 27 de gener del 2016

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 7 d'octubre del 2015, per la representació processal del Sr. Antonio Manuel Andrade, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara, contra la sentència del 17 de febrer del 2015, dictada per la Secció Administrativa 1 de la Batllia, i contra la sentència del 23 de juliol del 2015 i l'aute del 18 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i per una presumpta vulneració del dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions per atendre altres necessitats personals, reconegut a l'article 30 també de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets constitucionals esmentats, que anul·li les decisions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal oportú per tal que es practiquin les proves necessàries;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 88 i 98 c);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 4 de novembre del 2015;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Isidre Molas Batllori;

Antecedents

Primer

El Sr. Antonio Manuel Andrade va presentar una demanda jurisdiccional contra les resolucions de la CASS, en què sol·licitava la declaració del seu dret a romandre en situació de baixa laboral i de percebre les prestacions econòmiques per incapacitat temporal des del 9 de setembre del 2013 fins que el seu estat de salut estigués consolidat i, subsidiàriament, percebre una pensió d'invalidesa per accident de treball i, reconduir la mateixa pensió de jubilació, la qual hauria d'incrementar-se fins a l'import de la pensió d'invalidesa que li sigui reconeguda, havent-se de verificar, a més, els períodes de cotització a Portugal.

Segon

El 17 de febrer del 2015, la Secció Administrativa del Tribunal Unipersonal de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual estimava parcialment aquesta demanda, declarava que les resolucions de la CASS no eren parcialment ajustades a Dret, anul·lava la part afectada i, per consegüent, declarava el dret del demandant a percebre les indemnitzacions de salari per incapacitat temporal des del 9 de setembre del 2013 fins a l'1 de desembre del 2014, moment en què s'acordava novament la seva suspensió.

En aquesta sentència, la Batllia va considerar que la baixa laboral havia començat l'1 de desembre del 2011 i que, d'acord amb l'article 149.3 de la Llei 17/2008 de la seguretat social, la durada de prestació per incapacitat temporal no podia allargar-se més de 3 anys, per tant, aquesta s'havia de suspendre a partir de l'1 de desembre del 2014. Pel que feia a l'increment de la seva pensió de jubilació, la Batllia desestimava les pretensions del recurrent per tal com considerava que havia demanat la seva jubilació mentre es trobava en situació d'incapacitat temporal, quan el seu estat de salut encara no estava consolidat i conclouïa que a la data del fet causant, és a dir, a la data de l'alta mèdica, el demandant no era beneficiari d'una pensió d'invalidesa en els termes de l'article 174.1 de la Llei esmentada, i aquest no tenia dret a la pensió d'invalidesa sol·licitada, d'acord amb l'article 175.1 de la mateixa Llei ("No tenen dret a la pensió d'invalidesa les persones que a la data del fet causant reuneixin els requisits per accedir a la pensió de jubilació").

Pel que feia a la verificació dels períodes de cotització a Portugal, aquesta qüestió havia estat resolta en el marc d'una altra causa (SS-0052-2/2013) i no podia ser objecte de revisió en aquest procediment.

Tercer

Tant la CASS, com el demandant van presentar sengles recursos d'apel·lació contra la sentència de la primera instància i, el 23 de juliol del 2015, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què estimava el recurs d'apel·lació de la CASS, declarava les seves resolucions ajustades a Dret i desestimava el recurs d'apel·lació del Sr. Antonio Manuel Andrade.

En aquesta decisió pel que feia al primer punt, la Sala Administrativa seguia els informes pericials que constaven en els autes i considerava que l'estat de salut del demandant ja estava consolidat el 9 de setembre del 2013 i revocava en aquest punt la decisió de la Batllia. Pel que feia a la qüestió de l'increment de la pensió de jubilació en relació amb la pensió d'invalidesa, la Sala Administrativa considerava que el punt litigiós raïa en situar la data del fet causant, en l'anàlisi dels textos d'aplicació i en les circumstàncies del cas, i conclouïa que calia confirmar el criteri de la primera

---

instància, en el sentit que el fet causant s'havia d'establir a comptar del 9 de setembre del 2013 pel que feia a la prestació d'invalidesa i en aquella data el demandant reunia els requisits per accedir a la pensió de jubilació, per consegüent, l'article 175.1 de la Llei de la seguretat social era aplicable.

Quart

La representació processal del Sr. Antonio Manuel Andrade va interposar, aleshores, un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, atès que la Sala Administrativa no havia valorat les proves de manera ajustada.

Cinquè

El 18 de setembre del 2015, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute mitjançant el qual declarava que havia analitzat els arguments desenvolupats en l'escrit d'apel·lació del Sr. Antonio Manuel Andrade i havia motivat suficientment la seva decisió, sense arribar a una decisió absurda o mancada de tota lògica. Per aquest motiu, va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions presentat.

Sisè

El 7 d'octubre del 2015, la representació processal del Sr. Antonio Manuel Andrade va interposar un recurs d'empara, contra la sentència del 17 de febrer del 2015, dictada per la Secció Administrativa de la Batllia, i contra la sentència del 23 de juliol i l'aute del 18 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i per una presumpta vulneració del dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions per atendre altres necessitats personals, reconegut a l'article 30 també de la Constitució.

Aquesta part al·lega que s'han vulnerat els seus drets fonamentals, reconeguts a l'article 10 de la Constitució en la mesura en què la Batllia va concloure el període de proves sense practicar totes aquelles que havien estat declarades pertinents; no va respondre a totes les seves pretensions i, en concret, no va respondre a la petició de procedir a una nova revisió per part del Servei de Medicina Legal Forense; així mateix, entra en contradicció quan no admet a tràmit diversa documentació mèdica malgrat que aquesta forma part d'una altra causa civil que concerneix aquesta part tot i haver estat incorporada a les actuacions per corda fluixa, per tant, queda palès que la Batllia no va consultar la causa esmentada.

Pel que fa a la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, aquesta part manifesta que, d'una banda, ha refusat valorar les proves i, d'altra banda, que va resoldre sobre la qüestió de l'invalidesa emprant un article que es refereix al càlcul de les prestacions (article 121 de la Llei de la seguretat social). Segons el parer d'aquesta part, el fet causant de la invalidesa és l'accident de treball que va patir i en aquest sentit li són aplicables els articles 162 i 174 de la Llei esmentada. L'aplicació que el Tribunal Superior de Justícia fa de l'articulat de les disposicions de la Llei vulnera el seu esperit i també vulnera el dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions per atendre altres necessitats personals, reconegut a l'article 30 de la Constitució.

Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets constitucionals esmentats, que anul·li les decisions objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal oportú per tal que es practiquin les proves necessàries.

Setè

El 4 de novembre del 2015, el Ministeri Fiscal va presentar un informe en què demana la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb allò que disposa l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Pel que fa a la vulneració de l'article 30 de la Constitució recorda que, d'una banda, el procediment seguit no és l'adequat, i, d'altra banda, que en cap moment previ a l'empara ha al·legat la vulneració d'aquest dret. No ha acomplert, per tant, les prescripcions de l'article 94.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Pel que fa a la vulneració del dret a la jurisdicció, el Ministeri Fiscal manifesta que tal com es diu en el fonament de dret segon de l'aute que resol l'incident de nul·litat d'actuacions i, com ho reconeix el recurrent mateix en el seu escrit d'empara, en cap moment va plantejar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció pel fet de no haver-se practicat la prova pericial mèdica sol·licitada una vegada practicat el tràmit de conclusions i per no haver-se valorat aquesta documentació en la sentència de la primera instància.

Tanmateix, el fonament tercer in fine de la sentència de la primera instància valora la documentació aportada amb posterioritat al tràmit de conclusions i l'examina, però l'inadmet per considerar-la innecessària per a la resolució del litigi. Per tal com aquesta part no va formular cap recurs contra aquesta inadmissió ni contra la no pràctica de la totalitat de les proves sol·licitades, la Sala Administrativa no podia entrar a valorar ni aquesta manca, ni la documentació, tot i que efectua una valoració d'aquesta documentació (segon fonament de dret de l'aute impugnat) quan declara que no aporta elements nous al procés.

En qualsevol cas, no es pot considerar que les resolucions impugnades no hagin tingut en consideració, expressament o implícitament, la documentació aportada pel recurrent i no es pot considerar, doncs, que s'hagi vulnerat cap dels seus drets reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Pel que fa a les consideracions sobre l'aplicació i la interpretació de diversos articles de la Llei de la seguretat social, el Ministeri Fiscal recorda que es tracta d'una qüestió de legalitat ordinària reservada als tribunals ordinaris i que, en aquest cas concret, no es vulnera en res l'article 10 esmentat, ja que la interpretació efectuada és lògica i coherent dins l'esperit de la Llei.

Fonaments jurídics

Primer

El recurrent demana l'empara per la vulneració del "dret a la jurisdicció, a obtenir d'aquesta una decisió fonamentada en Dret, i a un procés degut" (article 10 de la Constitució). La jurisdicció

---

ordinària és l'encarregada en exclusiva de seleccionar, d'interpretar i d'aplicar la legislació ordinària, així com de decidir sobre la pràctica de les proves i la seva valoració. El Tribunal Constitucional en una jurisprudència constant i ininterrompuda ha vingut recordant que no pot realitzar funcions de tercera instància de revisió o de cassació, sinó que només pot intervenir quan prima facie estimi que un dret constitucional pugui haver estat lesionat.

En primer lloc, cal recordar que la interpretació i l'aplicació de la Llei de la seguretat social, que forma part de la legislació ordinària, és competència exclusiva dels tribunals ordinaris.

En segon lloc, pel que fa a les sentències i a les decisions judicials, el Tribunal Constitucional vetlla perquè siguin decisions fonamentades en Dret, és a dir, que no siguin arbitràries, irraonades o incongruents. Però en aquest cas, la sentència és motivada, no és arbitrària i no és incongruent.

En tercer lloc, la determinació de les proves i la seva valoració correspon en exclusiva als tribunals; el Tribunal Constitucional podria intervenir si s'hagués denegat la pràctica de proves essencials per a la resolució del cas i l'afectat ho hagués denunciat durant el procediment, l'afectat podria recórrer al Tribunal Constitucional emparant-se en l'article 94.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional: "Si es produeix vulneració d'alguns dels drets recollits en l'article 10 de la Constitució en el decurs o amb motiu d'un procediment judicial o prejudicial, el subjecte afectat ha d'al·legar aquesta lesió en defensa del seu dret davant l'òrgan judicial ordinari pels mitjans i recursos que la legislació estableixi". En aquest cas, les possibles vulneracions que hagin pogut esdevenir durant la tramitació judicial haurien d'haver estat denunciades durant el procediment i no consta que el recurrent ho hagués al·legat en el seu moment. En tot cas, el segon fonament de dret de l'auto 19-2015 del 18 de setembre del 2015 de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia que va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions, afirma l'examen de totes les proves admeses, així com la seva valoració: "la seva manca de citació no exclou l'examen efectiu de totes les proves admeses. I si no es van mencionar expressament, és, senzillament, perquè no aportaven cap dada rellevant per resoldre amb ple coneixement de causa."

Segon

El recurrent al·lega també la vulneració de l'article 30 de la Constitució d'Andorra: "Es reconeix el dret a la protecció de la salut i a rebre prestacions per atendre altres necessitats personals". Es tracta d'un article que pertany al seu capítol V. Però tal com estableix l'article 39.3 de la Constitució: "Els drets del capítol V conformen la legislació i l'acció dels poders públics, però només poden ésser invocats en els termes fixats per l'ordenament jurídic"; i com estableix l'article 41.1 de la mateixa norma "Els drets i llibertats reconeguts en els capítols III i IV són tutelats pels tribunals ordinaris per mitjà d'un procediment urgent i preferent regulat per la llei, que, en qualsevol cas, se substanciarà en dues instàncies". En tot cas, el recurrent tampoc ho ha al·legat en el marc del procediment seguit davant la jurisdicció ordinària, jurisdicció encarregada d'aplicar l'ordenament jurídic; raó per la qual el recurrent tampoc podria ara al·legar el fet davant el Tribunal Constitucional, perquè no compliria l'exigència de l'article 94.1 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Per tot això que s'ha exposat,

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

Primer

No admetre a tràmit el recurs d'empara 2015-37-RE interposat per la representació processal del Sr. Antonio Manuel Andrade contra la sentència del 17 de febrer del 2015, dictada per la Secció Administrativa 1 de la Batllia, i contra la sentència del 23 de juliol del 2015 i l'aute del 18 de setembre del mateix any, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia.

Segon

Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

Tercer

Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, l'11 de gener del 2016.

Laurence Burgorgue-Larsen
Presidenta   Vicepresident

Isidre Molas Batllori

Pierre Subra de Bieusses
Magistrat

Juan A. Ortega Díaz-Ambrona
Magistrat